

Nd.

355. Frumvarp

til laga um stefnubirtingar.

(Eftir 2. umr. í Nd.)

1. gr.

Í hreppi hverjum og kaupstað á landi hjer skal sýslumaður eða bæjarfógeti skipa að minsta kosti tvo menn til að birta kvaðningar til sáttafunda og stefnur til dómpinga, og tvo til vara, er gegni þeim starfa í forföllum hinna. Það er borgaraskylda að gegna starfinu, enda er sú ein stefnubirting lögmæt, er tveir stefnuvottar framkvæma, eða notarius publicus. Sýslumenn skulu láta hverjum stefnuvotti í tje eitt eintak af lögum þessum.

2. gr.

Fyrirköll á sáttafund og stefnur skulu ávalt skriflegar vera.

3. gr.

Engan má skipa stefnuvott nema hann sé 21 árs að aldri, hafi óflekkað að mannorð, sje eigi í þjónustu annara, svo að í bága komi við starfann, og svo heill og þroskaður, að hann megi rækja starfið.

4. gr.

Stefnuvottar skulu, áður en þeir taka til starfa, undirrita drengskaparheit um það, að þeir skuli rækja starfann með trúmensku og samviseksemi.

5. gr.

Þá er stefnuvottar hafa birt stefnu, skulu þeir rita á hana, eða á blað, er við hana sé fest, vottorð um það, hvar stefnan hafi verið birt, fyrir hverjum, hve nær (hvaða viku- og mánaðar-dag og klukkustund). Enn fremur er þeim rjett að votta um það, ef stefndur tekur birtingu gilda, þótt henni sje áfátt að einhverju leyti, svo sem af því að hún sje eigi birt á lögmæltum stað eða lög-

mæltum tíma dags. Í vottorði þessu skulu þeir skirskota til stefnuvottaheits sins og taka fram, að þeir staðfesti vottorðið með nöfnum sínum og innsiglium. Að lokum ber þeim að stað- og dagsetja vottorðið, rita síðan nöfn sín undir það og setja innsigli sín undir nöfnin.

Vottorðum stefnuvotta um framangreind atriði verður eigi hnekt, nema full sönnun komi á móti þeim.

6. gr.

Enginn er löghæfur til að birta stetu í sjálfs sín sök, eða ef hann er kvæntur eða giftur aðilja, eða skyldur eða mægður honum í beina línu upp eða niður á við eða í annan lið til hliðar.

7. gr.

Stefnu skal birta á virkum degi frá lokum níundu stundar árdegis til loka níundu stundar síðdegis.

8. gr.

Birta skal stefnu á lögheimili stetnds. Nú á hann fleiri lögheimili en eitt í senn, og er þá rjett að birta stefnu á öðru eða einhverju þeirra heimila. Ef stefndur á hvergi lögheimili, er rjett að birta stefnu á dvalarstað hans. Nú á stefndur engan ákveðinn dvalarstað, og er þá rjett að birta stefnu þar sem hann er að hitta.

Nú er ókunnugt um það, hvar maður er, og skal stefna þá birt í blaði því, er flytur opinberar auglýsingar. Sama er, ef stefnt er óákveðnum mönnum.

Nú er fleirum mönnum stefnt vegna málasamsteypu eða samaðildar, og er þá rjett að birta stefnu á heimilum hvers einstaks þeirra.

Nú þarf maður að stefna manni ósjálfráðum eða ófjárráðum, og skal þá um stefnubirtingu fara svo sem forráðamaður hans væri sjálfur aðili málsins.

Nú er firma stefnt, og má stefnu birta þar er firmað er skrásett eða skyldi að lögum skrásett.

Nú þarf maður að höfða mál á hendur stofnun eða fjelagi, og er honum þá rjett að birta stefnu á heimili forráðamanns stofnunar eða formanns stjórnar hennar eða fjelagsins.

9. gr.

Stefnu skal jafnan birta stefndum sjálfum, ef þess er kostur. Ella skal birta stefnu konu hans, foreldrum, uppkomnum börnum, hjúum og öðrum heimamönnum, er svo sjeu til vits og ára komin, að þau megi tjá honum birtinguna. Nú er þessara manna eigi kostur, og má þá birta stefnu þeim, er lögheimili eiga í sama húsi eða á sama bæ sem stefndur. Ef þeirra er eigi heldur kostur, skal stefnu birta þeim, er stefnuvottar hitta þar fyrir.

Hvarvetna þess, er stefnuvottar fá eigi birt stefnu stefndum sjálfum eða heimamönnum hans, ber þeim að skilja eftir eftirrit af stefnu og brýna fyrir viðtakanda þess að afhenda það stefndum eða heimamönnum hans. Lögmælt gjald fyrir slík eftirrit ber stefnanda að greiða. Ella er stefnuvottum skylt að láta í tje eftirrit stefnu á kostnað þess, er æskir þess.

Nú er stefna birt samkvæmt 5. og 6. málsg. 8. gr., og gilda þá tilsva-
andi reglur og þær, er áður greinir í 1. og 2. málsg.

10. gr.

Nú sækir maður sáttafund eða dómþing og krefst frávisunar máls
vegna galla á stefnubirtingu, og skal þá eigi visa máli frá dómi, nema tvímæla
orki, að hann sje sá, sem stefna átti.

11. gr.

Nú verður það, að mál er dæmt eða úrskurðað af sáttanefnd, enda
þótt stefndur hafi sjer að vitalausu alls eigi fengið vitneskju um, að honum
var stefnt, eða eigi svo tímanlega, að hann mætti þing sækja, og er honum
þá rjett að gera fyrir æðra dómi allar þær kröfur og koma fram öllum þeim
vörnum og gögnum leyfislaust, er honum mundi hafa verið rjett að hafa uppi
fyrir hinum óæðra dómi, ef hann hefði átt þess kost, enda er honum rjett
að láta taka málið fyrir af nýju í hinum óæðra dómi, ef hann færir sönnur á
heimild sína til þess áður 4 vikur sjeu liðnar frá birtingu dóms í málinu.

12. gr.

Nú hefir vitni verið dæmt til þingvitisbóta, og skal dómari vitnamáls
þá fella þann úrskurð úr gildi, ef vitni hefir eigi fengið vitneskju um stefnuna,
eða eigi svo snemma, að það hafi mátt gegna henni.

13. gr.

Nú sannar maður, að hann hafi eigi mátt sækja dómþing, þar er að-
ildareiður skyldi unninn eða drengskaparheit, af þeim ástæðum, sem í 11. gr.
segir, og er honum þá rjett að skjóta eiðsmálinu til ónýtingar til æðra dóms,
enda er honum rjett að láta taka það upp af nýju í hinum óæðra dómi áður
4 vikur sjeu liðnar frá lokum eiðsmáls. Um rjett hans til uppihalds málstað-
ar sins fer eftir 11. gr.

14. gr.

Nú hefir maður eigi átt kost á að gæta rjettar sins í vitnamáli af þeim
sökum, er í 11. gr. segir, og er honum þá rjett að láta taka það mál upp
aftur, ef hann sannar það fyrir dómara aðalmálsins, áður en það er tekið
undir dóm, og skal þá eigi byggja málsúrslit á þeirri vitnaleiðslu, en rjett er
vitnastefnanda að taka vitnamálið upp aftur, áður aðalmálið sje tekið undir dóm.

Nú hefir dómur verið bygður á slikri vitnaleiðslu, sem í upphafi 1.
málsg. getur, og er manni þá rjett að afla gagna til að hnekkja vitnaskýrsl-
unum og leggja þau gögn fram leyfislaust í æðra dómi.

Ef vitnaleiðsla hefir farið fram, og eigi skyldi nota hana í ákveðnu
dómsmáli, og svo er ástatt sem í 11. gr. segir, og er vitnastefndum þá rjett að
taka það vitnamál upp af nýju, enda hafi hann gert það áður 8 vikur sjeu
liðnar frá lokum þess.

15. gr.

Um skoðunar- og matsgerðir fer eftir 14. gr.

16. gr.

Kostnaði af endurupptöku máls, samkvæmt 11.—14. gr., svari sá, er eigi sótti þing.

17. gr.

Með lögum þessum eru úr gildi númerin N. L. 1—4—2, 4. og 10. og 1—4—18, að því leyti, sem sú grein kynni að geyma ákvæði um stefnubirtingar, og tilsk. 3. júní 1796, 17.—22. gr., svo og öll önnur ákvæði í lögum, er koma í bága við lög þessi. Þó skal haldast fyrirmæli laga nr. 35, 2. nóv. 1914, 6. gr., um birtingu stefnu til merkjadóms í Reykjavík.